

Välkommen till Gotlands Skogsdialog!

Samling med kaffe och mingel i minimässa. Vi kör igång kl 9.30!

- **Välkommen & lite bakgrund.** Kjell Norman och Lotta Löwhagen Lundberg
- **Skogens hårda och mjuka värden.** Emil Sandström, SLU
- *----- PAUS -----*
- **Finns en marknad för gotländsk trä och kärnvirke?** Göran Appelqvist
- **Skogen är mer än bara virke! Hur kan man tjäna pengar på skogens andra värden?** Erik Hjärtfors
- **Pannelsamtal x 2: Hur kan vi utveckla skogens hela potential?**

----- SOPPLUNCH och kaffe. Tid för mingel. ----

- **Workshop och diskussion.** Avslutning – senast 15.00.

MODERATOR: Julia Bendelin

LRF, Mellanskog, Naturskyddsföreningen, Länsstyrelsen, Skogsstyrelsen, SLU, UUCG i samverkan med Vuxenskolan

Lite bakgrund om Gotlands skogsstrategi...

Lotta Löwhagen Lundberg

Projektledare

Sveriges nationella skogsprogram (2018) = utgångspunkt för det regionala arbetet

VISION 2030

Skogen, det gröna guldets, ska bidra med **jobb och hållbar tillväxt** i hela landet samt till **utvecklingen av en växande bioekonomi**.

Den regionala frågeställningen:

Hur kan skogens olika värden

bidra till jobb och hållbar tillväxt på Gotland?

Nationella skogsprogrammet har fem fokusområden
– Gotland har prioriterat fyra av dessa...

1. Ett **hållbart skogsbruk** med ökad klimatnytta
  2. **Mångbruk** av skog för fler jobb och hållbar tillväxt
  3. Innovationer och **förädlad skogsråvara** i världsklass
  4. **Kunskapskliv** för ett hållbart brukande och bevarande av skogen
-
5. Hållbart brukande och bevarande av skogen som en **profilfråga i svenskt internationellt arbete**

Projekt mål

- Att det vid årsskiftet 2019/2020 **finns en regional skogsstrategi för Gotland.**
- Att processen med att ta fram strategin har skett i **bred dialog och samverkan** med de intressenter som vill bidra till skogsprogrammets genomförande .
- Att intressenter som varit delaktiga i processen har en **gemensam nulägesbild** av värdena i den gotländska skogen.

En skogsstrategi för Gotland måste såklart utgå från våra regionala förutsättningar...

Finns det skog på Gotland??!

- Sveriges minsta skogslän!
- Skogen har låg bonitet – bara Norrbotten, Västerbotten och Jämtland har lägre...
- Gotland är ett attraktivt besöksmål - Skogslandskapet en "kuliss" som alla tar för given

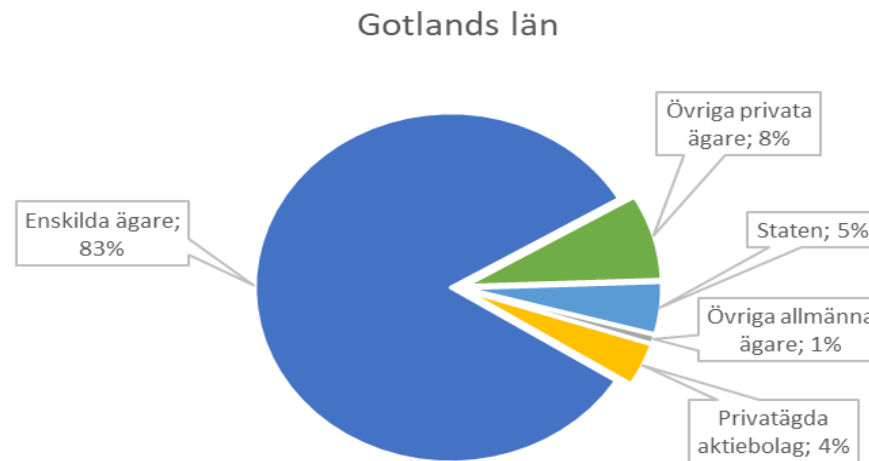
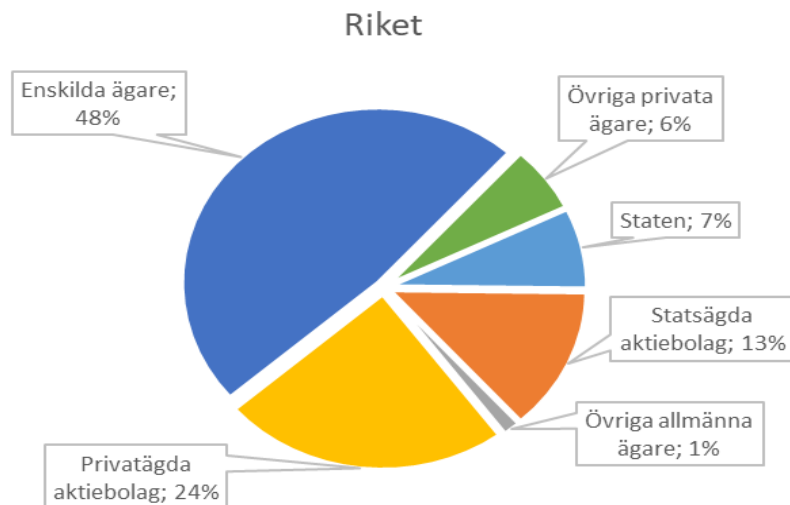
Närmare 50% av Gotlands yta är skogsmark

- **Tallen dominerar stort** - 71% av den produktiva skogsarealen (jmf med 39% för landet i stort)
- Andel av skogsmarken som upptas av **gammal skog** (> 120 år) är 24% (riket 19%, Jämtland 33% ,Norrbotten 32%, Dalarna 25%)
- **Gotländsk furu har unika egenskaper** (RISE-studie)
  - Högre **densitet** 578 kg/m³ jämfört med 415 kg/m³ för referensmaterial
  - Högre innehåll av **extraktivämnen** (hartssyror och pinosylviner)
- **Rådjurstammen har ökat kraftigt...** Avskjutningen av rådjur har ökat från cirka 500 djur 2008 till över 3500 djur 2018

Enskilda ägare på 83% av den produktiva skogsmarken (jmf med 48% i landet i stort)

- Ca 4000 skogsägare , varav 40% kvinnor.
- Genomsnittlig brukningsenhet = 41 ha (riket 101 ha).
- Skogsägarna (83%) bor nära sin skog (närboägande i landet 67%)

Många TYCKER om skogen

- kommunikationsutmaningar finns!

- Att skapa engagemang hos alla berörda intressenter.
- Att skapa ett brett ägarskap för resultatet
- Att skapa långsiktiga och förtroendefulla strukturer för dialog
- Att skapa en gemensam nulägebild
- Att synka skogsstrategin med andra strategiska regionala initiativ
- Att hålla fokus på möjligheterna och Gotlands unika värden

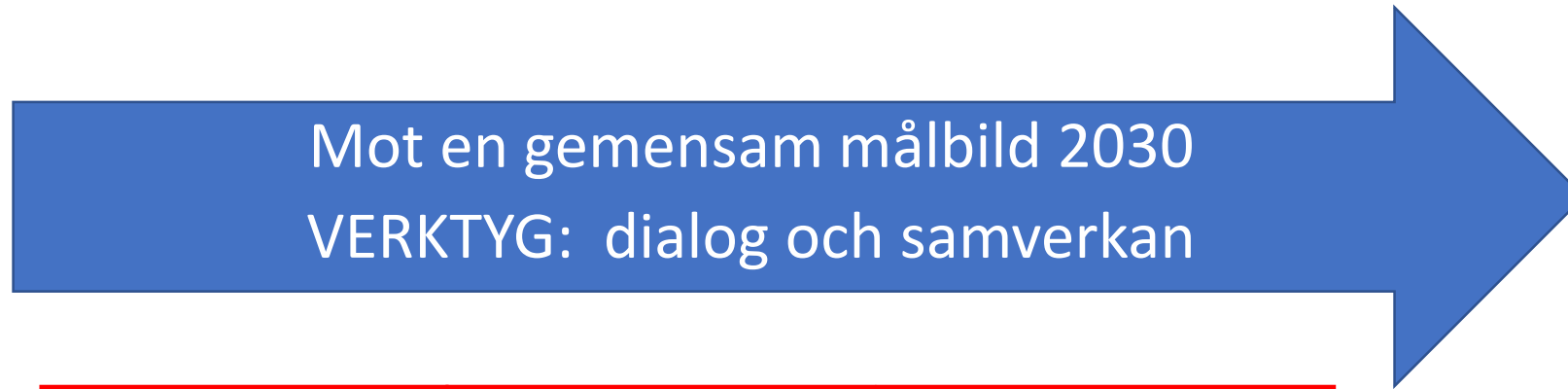

Externa uppdrag – kunskapsunderlag

- **SLU: Gotländska skogens olika värden** (studentarbeten under våren 2019, dialogmöte och framtidsdiskussioner med totalt ca 150 pers) – Emil Sandström m fl
- **SLU Future Forest: Fakta om Gotlands skogar** - Petter Axelsson
- **SLU: Skogen som kolsänka** - regionala beräkningar och scenarier för Gotland – Per-Erik Wikberg och Cornelia Roberge

Fyra fokusområden för Gotlands skogsstrategi

Viktigt att belysa och förstå olika perspektiv – vad är verkligen viktigt?

Några exempel på dialogmöten med olika perspektiv:

- Besöksnäringen - Workshop "Se mer av Gotland" (26/9)
- Förädling – Workshop med Gotländskt Kärnvirke AB (1/10)
- Skogsbruk – Workshop med LRF och Mellanskog (15/10)

Verkligt viktigt för utvecklingen av ett GOTLÄNDSKT SKOGSBRUK

- **En lokal marknad.** Gotland behöver minst ETT industriellt sågverk - med kapacitet att ta vara på gotländskt virke. Även fler specialsågverk som kan ta vara ex långt och grovt, inkl löv behövs.
- **Myndighetsutövning måste ske med ett helhetsperspektiv** (balans produktion och miljö)
- **Attityder.** Ökad förståelse och acceptans hos allmänhet och myndigheter för skogens betydelse måste öka (betydelse för klimat, värde för den enskilda etc). Skogen måste synliggöras i den regionala utvecklingsstrategin!
- **Proaktivitet.** Vi gotlänningar måste ta ansvar själva! Det finns inte "någon annan" som kommer hit och startar en såg...eller utvecklar marknaden för det unikt gotländska!

Verkligt viktigt för utveckling av GOTLÄNDSK TRÄFÖRÄDLING

- Gotland behöver **minst ETT industriellt sågverk** - med kapacitet att ta vara på gotländskt virke.
- **Råvaruförsörjningen** till lokal förädling måste säkras om ökad förädling ska kunna ske. Virket som lämnar Gotland är borta för alltid!
- **Kompetensförsörjningen** måste stärkas – ex i samverkan med andra regioner
- **Ökad förståelse och acceptans hos allmänhet och myndigheter för vad skogen producerar** ("skogen ger jobb i hela värdekedjan, allt kan därför inte skyddas")

Verkligt viktigt för att kunna utveckla GOTLANDS SKOGAR som BESÖKSMÅL

- **Tillgänglighet och en bra infrastruktur** (ex vandrings/cykelleder, skyltar, picknickområden, toaletter etc)
- Modeller för **kommersiella samarbeten** mellan naturturismföretag, skogsägare och andra lokala aktörer
- **Digitala samverkansplattformar** där paket och erbjudanden kan marknadsföras
- **Sälj in skogens unika värden!** Skogen är ingen volymprodukt, det handlar om unika upplevelser, en möjlighet att vara "off technology"

Styrgrupp – med bred förankring

- Kjell Norman (Länsstyrelsen, ordförande)
- Anna Törnfeldt (LRF)
- Lars Olsson (Mellanskog)
- Anncatrin Hjernquist (Naturskyddsföreningen)
- Nils-Erik Selin (Region Gotland)
- Stefan Lindstedt (Skogsstyrelsen)
- Anna-Lena Fritz (Länsstyrelsen)
- Thomas Norrby (SLU)
- Karin Bengtsson (UUCG)

Vilka är vi som är här idag?

- Våra relationer till skogen?

SKOGSSTRATEGI
Gotland